

---

sSaksframlegg

Arkivsak-dok. 23/219-1
Saksbehandler Leo Christian Zaal

Utvalg	Møtedato
Formannskapet	16.03.2023
Kommunestyret	30.03.2023

Forslag om endring i 'forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Risør kommune'

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Forslag til endring i 'Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Risør kommune' legges ut på høring og offentlig ettersyn.

I kapittel II. VANN- OG AVLØPSGEBYRER, avsnitt '§ 5 ENGANGSGEBYR FOR TILKNYTNING' gjøres følgende endring:

Andre setning endres fra:

" Engangsgebyret betales for bebygd eiendom eller ved førstegangs oppføring av bygg på eiendom, som blir tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsnett. "

til:

" Engangsgebyret betales ved første gangs tilknytning til vann og/eller avløpsnett for bebygd eiendom eller ved førstegangs oppføring av bygg på eiendom. "

Tredje setning endres fra

" Engangsgebyret skal være likt for alle abonnenter og skal betales ved første gangs tilknytning."

til:

" Engangsgebyrene vil være forskjellige for ulike deler av ledningsnett, det vil si differensierte satser. Gebyrstørrelsen er knyttet opp mot estimert utbyggingskostnad og estimert antall abonnenter for en spesifikk utbygging. "

Vedlegg

Forskrift om vann- og avløpsgebyr i Risør kommune

Kort resymé

Saksopplysninger

Risør kommune har en lokal forskrift kalt 'Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Risør kommune' som ble vedtatt i Bystyret i 2001. Den angir bestemmelser om beregning og innbetaling av gebyrer for abonnenter som er tilknyttet kommunens vann- og avløpstjenester.

Det er behov for en endring i forskriften. Hensikten med endringen er å muliggjøre at kommunen innen selvkostområdet vann og avløp, kan finansiere utbygging av kommunale hovedledninger i områder hvor et slik anlegg ikke fremgår av plan i henhold til plan- og bygningsloven.

Bakgrunn

Utbygging av kommunalt vann og avløp (VA) i regi av Risør kommune, gjennomføres som prosjekter der det tas opp et lån for å finansiere utbyggingen. Kommunen har utført flere slike utbygginger i områder med blanding av helårs- og fritidseiendommer, og der kommunalt VA-anlegg ikke fremgår av en plan i henhold til Plan- og bygningsloven. Hver slik utbygging har skjedd med utgangspunkt i eget politisk vedtak.

Fram til 2022 har kommunen finansiert denne type utbygginger ved å ta opp lån, og så dekke inn lånebeløpet over tid ved innkreving av 'anleggsbidrag' fra nye abonnenter som kobler seg til anlegget.

Vurderinger fra Aust-Agder Revisjon IKS i 2022 bestilt av Kontrollutvalget, konkluderte med at kommunens praksis for finansiering ved utbygging av kommunal VA faller mellom ulike lovverk når utbygging skjer i geografiske områder der den ikke er nedfelt i en plan iht. plan- og bygningsloven. 'Anleggsbidrag' er et begrep som brukes i plan- og bygningsloven, og kan bare kreves inn dersom utbyggingen skjer med utgangspunkt i en vedtatt plan iht. plan- og bygningsloven. Slike planer foreligger vanligvis ikke for områder der kommunal VA bygges i etterkant av eiendomsetableringer. Typisk gjelder det områder i god avstand fra sentrum og med blandet bebyggelse (fritidseiendommer og helårsboliger).

Vurderinger

Kommunedirektøren har vurdert alternativer for praksis som vil være i tråd med lovverket. Kommunen har ikke hjemmel i Plan- og bygningsloven for å kreve inn 'anleggsbidrag' ved tilknytning til kommunale VA-anlegg, når slike anlegg ikke fremgår av en plan etter Plan- og bygningsloven.

Kommunen har hjemler andre steder i lovverket for å kunne dekke inn utbygginger der kommunalt VA-nett ikke er nedfelt i plan. Forurensningsforskriften og 'lov om kommunale vass- og avløpsanlegg' gir åpning for det. Kommunen kan innføre 'engangsgebyr for tilknytning' som vil gjelde for en bestemt del av kommunens hovedledninger. Satsene vil gjelde der kommunen har finansiert/bygget ut VA-anlegg for en avgrenset andel av abonnentene i kommunen. På denne måten vil gebyrstørrelsen bli annerledes (differensiert) sammenlignet med engangsgebyret andre steder i kommunen. Dette omtales som 'differensierte satser'.

Offentlige vann- og avløpstjenester er regnskapsmessig selvkostområde, som medfører at selvkostprinsippet og må ligge til grunn for utbygginger i kommunal regi. Selvkostprinsippet betyr at kommunen beregner hva en tjeneste koster, ved at alle direkte og indirekte kostnader henføres til tjenesten. Ved utbygging av kommunal VA skal altså utgiftene som kommunen påføres, dekkes av gebyrer som betales av abonnenter på nyanlegget. Gebyrstørrelsen for nye anlegg knyttes opp mot estimert utbyggingskostnad og estimat på antall abonnenter for en spesifikk utbygging, og vedtas i egen politisk sak. Gebyrets størrelse vil bli forskjellig/differensiert for ulike utbygginger, og må utredes i hvert tilfelle.

Differensierte satser på engangsgebyr vil altså gjelde for nye utbygginger i områder som omtalt over, og i tidsrommet fram til investerings- kostnader for en gitt utbygging er ferdig nedbetalt. Laveste nivå på engangsgebyret for tilknytning vil være gebyrnivået som idag er likt i hele kommunen.

Engangsgebyret er merverdiavgift-pliktig.

Økonomi

Kommunen er pålagt ved lov å kreve inn et engangsgebyr ved tilknytning til offentlig VA-nett (ref. 'Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg' §4). Frem til nå har slike gebyrsatser vært holdt på et likt nivå i hele kommunen, da utbyggingskostnader for kommunal VA har vært nedbetalt eller dekket inn på annet vis (bl.a. gjennom omtalte 'anleggsbidrag').

Endring i forskriften skal muliggjøre for kommunen å økonomisk kunne dekke inn lån for investering i utbygginger som nevnt over, og samtidig operere innenfor rammene av lovverket. Det er vurdert at dette kan gjøres gjennom innkreving av engangsgebyr som er tilpasset investeringskostnaden for en gitt utbygging, som abonnenter betaler ved tilknytning til nyanlegget.

Kommunen kan velge å dekke investeringer i kommunale VA-anlegg delvis eller helt med økonomiske midler fra fellesområdet.

Kommuneplan

Ikke relevant.

Folkehelse og levekår

Ikke relevant.

Klima og miljø

Ikke relevant.

Næringsperspektiv

Ikke relevant.

Vurderinger

Noen få endringer i gjeldende 'Forskrift om vann- og avløpsgebyrer' i Risør kommune fra 2001 må til for å kunne fortsette å gjennomføre utbyggingsprosjekter som omtalt. Hensikten med endringene er at formuleringer ikke skal binde kommunen til å ha samme beløp for engangsgebyrene i hele kommunen, men åpne for differensierte satser ved behov. Endringene foreslås som justeringer av enkelte setninger.

Det vurderes at følgende endringer og tillegg må gjøres:

I kapittel II. VANN- OG AVLØPSGEBYRER, avsnitt '§ 5 ENGANGSGEBYR FOR TILKNYTNING' gjøres følgende endring:

Andre setning endres fra:

" Engangsgebyret betales for bebygd eiendom eller ved førstegangs oppføring av bygg på eiendom, som blir tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsnett. "

til:

" Engangsgebyret betales ved første gangs tilknytning til vann og/eller avløpsnett for bebygd eiendom eller ved førstegangs oppføring av bygg på eiendom. "

Endringen av denne setningen gjøres for å presisere at engangsgebyret betales kun ved første gangs tilknytning til kommunens VA-ledninger. Engangsgebyret skal ikke betales på nytt igjen dersom et bygg kobles fra kommunens nett, for senere å kobles til.

Tredje setning endres fra

" Engangsgebyret skal være likt for alle abonnenter og skal betales ved første gangs tilknytning."

til:

" Engangsgebyrene vil være forskjellige for ulike deler av ledningsnett, det vil si differensierte satser. Gebyrstørrelsen er knyttet opp mot estimert utbyggingskostnad og estimert antall abonnenter for en spesifikk utbygging. "

Endringen av denne setningen gjøres for å muliggjøre at kommunen økonomisk kan dekke inn utbygging av offentlig vann og/eller avløpsnett i områder, der slik anlegg ikke fremgår av plan i samsvar med plan- og bygningsloven.

Konsekvensen av endringene vil altså være at engangsgebyr for tilknytning til allerede etablerte kommunale VA-anlegg blir som tidligere, altså lik sats for de fleste steder i kommunen.

Nye VA-anlegg som finansieres på annet vis enn gjennom engangsgebyr, vil fortsette å ha gebyrnivå som i dag og er likt i hele kommunen.

Høring

Forvaltningsloven §37 angir som hovedregel at endring av forskrift krever en offentlig høring, slik at interessenter får anledning til å uttale seg før endringen formelt sett inntrer.

Forslaget til endring må derfor legges ut til høring.

Høringsperioden foreslås til 4 uker med annonsering på kommunens nettside/facebook samt annonse i papirutgave av Aust-Agder Blad.

Kommunedirektørens konklusjon

Forslag til endring i 'Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Risør kommune' legges ut på høring og offentlig ettersyn.

Forslaget til endringen er som følger:

I kapittel II. VANN- OG AVLØPSGEBYRER, avsnitt '§ 5 ENGANGSGEBYR FOR TILKNYTNING' gjøres følgende:

Andre setning endres fra:

" Engangsgebyret betales for bebygd eiendom eller ved førstegangs oppføring av bygg på eiendom, som blir tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsnett. "

til:

" Engangsgebyret betales ved første gangs tilknytning til vann og/eller avløpsnett for bebygd eiendom eller ved førstegangs oppføring av bygg på eiendom. "

Tredje setning endres fra

" Engangsgebyret skal være likt for alle abonnenter og skal betales ved første gangs tilknytning."

til:

" Engangsgebyrene vil være forskjellige for ulike deler av ledningsnett, det vil si differensierte satser. Gebyrstørrelsen er knyttet opp mot estimert utbyggingskostnad og estimert antall abonnenter for en spesifikk utbygging. "